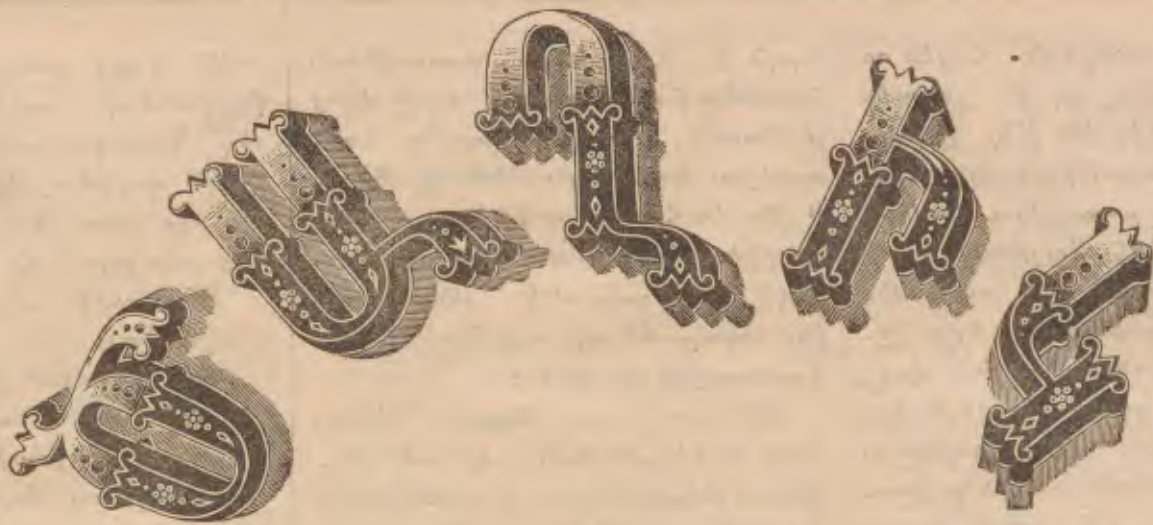

Ծանուցման տողը.
Առաջին. երեսը 5

Հ Ա Յ Կ Ա Յ Ի Ն

Gérant responsable
A. SAKAÏAN

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորե-
շաբթի եւ Շաբաթ օրերն : — Տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 100 դուրուտ արծաթ, — Վեցամսեայն 50. — Գաւա-
ռաց համար 115 ղրտ : Վեցամսեայ 60

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արտոնատէր եւ Տնօրէն Անտոն Սահակեան,
Կ. Պօլիս, Պապը Ալի հասցէսի քիւ 20 :
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տուիր :

ԹԻԻ 76 Ա. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

1887 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 12 ՇԱԲԱԹ

Ի Խ Թ Ա Ր

Ղազէթամըզա ապօնէ օլան հիւր-
մէթլու էֆէնտիլէրէ պու կիւնտէն ի-
լան իտէրիզ քի պունտան պէօյլէ,
ղազէթամըզա մախսուս վէ իմզամըզը
հավի մագպուղ սէնէտլէրի թագաթիմ
օլունմատըքճա, հիչ գիմսէնէ զազէ-
թամըզ նամընա բարա վէրմէմէլէրի իխ-
թար վէ ըէճա օլունըր :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ հրաւիրագրոյն, Ազգ. ժողովն
գումարուեցաւ հինգշաբթի առաւօտ
ի Ղալաթիա, ընդ առժամեայ նախա-
գահութեամբ Դիմաքսեան Գեր. Հմայ-
եակ Եպիսկոպոսի եւ ատենապետու-
թեամբ մեծ. Մէրեքէմ-գուլի Յարու-
թիւն էֆէնտիլի եւ ի ներկայութեան 37
Երեսփոխանաց որոնց 7 ձեռնպահ
գտնուեալ են, 2 Երեսփոխան ալ քուէ-
արկութեան միջոցին ժողովէն մեկնե-
ր են եւ չորս քուէ ալ քուէտուփէն ճեր-
մակ ելեր է որ ընդ ամենը մնացե-
ր են 24 Երեսփոխան :

Այսու հանգերձ Ատենապետ է-
ֆէնտիլն առանց վհատելու ընտրու-
թեան ձեռնարկեր է : Սակայն Ատե-

նապետաց դիւանին ներկայացուցած
երկպառիկ ցուցակին մէջ նշանակեալ
ընտրեւեաց՝ բնականօրէն ոչ միոյն համար
24 ցայնից միութեան առաւելութիւն չը
գոյանալով, ըստ օրինի քուէարկու-
թիւնը չեղեալ համարուեալ է եւ որո-
շուեալ է ութ օրէն վերստին Ազգ. ժողով
գումարել :

Մենք արդէն ժողովոյ արդիւնքը
ասկէ առաջ գուշակած էինք, օգերը
մինչեւ որ չը բացուին, Գաղ. ժողովոյ
ընտրութիւնը կաբէլի չը պիտի ըլլայ
կատարուիլ, դժբախտաբար նոյն իսկ
հինգշաբթի առաւօտէն սկսաւ տեղա-
տարափը :

Ինչ հակադէմ զուգադիպութիւն.
գաւառները երաշտուութենէ ու սովէ
ազատելու համար անձրեւ կը խընդ-
րեն, մենք ալ հոս Գաղաքական ժո-
ղով մը ընտրելու համար երաշտու-
թեան կը կարօտինք, տեսնենք Աստ-
ուած որու պիտի ողորմի :

Անգլիականուպօլսոյ Գաւառական
ժողովը ի դիմաց վիճակին, Մեծ. Աս-
թարճեան Պօղոս էֆէնտիլն ազգային
Երեսփոխան ընտրած է :

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, հինգ-
շաբթի օրն Բ. Դուռն երգալով, տե-

սակցեցաւ Բարձր Մեծ—Եպարգոսին.
Դատական եւ Կրօնական գործոց Վսեմ,
Նախարարին եւ Կրօնական գործոց
տեսուչ Զիվէր պէյի հետ :

Նորին Սրբազնութիւնը նոյն օրը
ոստիկանութեան պաշտօնատունն ալ
երթալով, տեսակցեցաւ վսեմ. Գեա-
միլ պէյի հետ :

Եգիպտոսի առաջնորդ Գեր. Իզ-
միրլեան Մասթէոս Եպիսկոպոս վաղը
հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մա-
տուցանէ Իսկիւտարի Ս. Խաչ եկե-
ղեցին, որոյ տօնախմբութիւնն է :

Հինգշաբթի օրուան Լ. Հէրըլտէն
առնուած եւ երեկի Արեւելքի մէջ հը-
րատարակուած յետագայ յօդուածին
վրայ հանրութեան ուշադրութիւնը կը
հրաւիրենք :

ԻԻՍԿԻԻՏԱՐԻ ՀՐԿԻՉԵԱԼԻ

« Եթէ մէկն այցելէ Սկիւտարի
հըրկիղեալներն որք առժամապէս Սէ-
լիմիէի զօրանոցին մէջ պատասպարուած
են, աղբիւսարչ տեսարանի մը ներկայ
պիտի գտնուի : Մէկ խուցի մէջ դիզ-
աւած են չորս, հինգ, միչեւ տասն ըն-
տանիք : տարաբաղդ հրկիղեալք ո՛չ
հագուստ ունին, ո՛չ անկողին, ո՛չ վեր-
մակ, եւ որ յոռեգոյնն է զրկուած են

նաեւ օրական անդեան. հացէն որ սեպտ. 1էն սկսեալ այլ ևս չտրուիր անոնց : Զգիտցուիր թէ ի՞նչ կը խորհի ընել կառավարութիւնն այդ թըշուառաց վիճակը բարւոքելու համար : Կիմանանք թէ վեհ. Սուլթանի կողմէ շնորհեալ 3000 ոսկին ա՛յն ատեն միայն պիտի բաշխուի անոնց երբ նըպաստամատոյց յանձնաժողովոյն կողմէ գաւառաց ուղղեալ հրաւերն իւր արդիւնքն ունենայ : Բայց ցայնվայր, մինչև որ դրամական նուէրներ հասնին ամեն կողմէ, ո՞վ պիտի հոգայ այդ տարաբաղդ հրկիզելոց պիտոյքն, ո՞վ հաց պիտի տայ անոնց, ո՞վ բնակարան պիտի տայ—վասն զի հրամայուած է որ զօրանոցէն ելնեն : Եւ ձմրան դուռն հասած ենք : Նպաստամատոյց բարձր յանձնաժողովին հոգածութիւնը կը հայցենք և կը հրաւիրենք զքաղաքապետ Մազհար փաշան հրկիզելոց գտնուած վայրն այցելել անձամբ տեսնելու համար անոնց ողբալի վիճակը :

ԻԶՄԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

Իզմիր՝ ինչպէս յայտնի է վաճառաշահ, և իւր դիրքովն ու բերքերովն անուանի և հռչակաւոր քաղաք մ'է :

Տեղւոյն Հայոց Առաջնորդը ողբելով այս հռչակէն մաս մ'ալ իւր վրայ հրաւիրել, ժամանակէ մը ի վեր է մի քանի համախոհիցը ներշնչմամբ, հայրապետի հովեր առնուլ սկսելով, ընդհանուր Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսին գէմըմբոստութիւն հրատարակեց, եղծելով յիշատակութեան եկեղեցական օրէնքը և պաշտպանելով Մանիսայի իւր համախոհ շահպաղըեան յակսը վարդապետը՝ որ նախատինք չը մնաց որ չընէ յատենի եկեղեցւոյ Նորին Ս. Օծութիւն Հայոց Ս. Կաթողիկոսին գէմ : Այս անլուր յանդգնութիւնք պէտք էր վերջ մը ունենային : Ազգային Կեդր. Վարչութիւնը շահպաղըեանը Պօլիս կանչեց. որուն իզմիրի Առաջնորդը ինչ աստիճան յանդգնաբար մերժողական պատասխան տալը հանրութեան յայտնի է. պահ մը կարծեցինք թէ Կեդրոնական վարչութիւնը նոյն իսկ իզմիրի Առաջ-

նորդն է : Արդ Կեդր. Վարչութեան հրամանը ի գործ դնելու ուրիշ միջոց չը մնալուն, Պատրիարքարանը ստիպուեցաւ Կառավարութեան դիմել և Բ. Դռնէն հրաման ղրկուեցաւ որ շահպաղըեան ընդհուպ Պօլիս ղրկուի. անկէ ի վեր ամիս մ'է, չենք գիտեր ինչ կարողութեամբ այդ հրաման անգործադրելի մնացած է :

Ահաւասիկ այս խնդրոյն նկատմամբ Արևելքին իզմիրէ հասած վերջին տեղեկութիւնը, որ չորեքշաբթի աւուր թուոյն մէջ հրատարակուած էր :

«Շահպաղըեան վարդապետ տալաւին կը մնայ ի Մանիսա, կ'սուի թէ տեղւոյն Թաղական Խորհուրդը թագրիր մը գրեր է տեղական կառավարութեան, յայտնելու համար որ եթէ Շահպաղըեան հեռանայ, մեծ անկարգութիւնք պիտի պատահին : Այս լուր հաւատարի չ'թուիր, բայց անուրանալի է որ թէ՛ աստ և թէ՛ ի Մանիսա ամեն ջանք ի գործ կը դրուին անոր երթն արգելելու համար :

Ինչ կը նշանակէ սա խօսքերը թէ՛ եթէ Շահպաղըեան հեռանայ (Մաղնիսայէն), մեծ անկարգութիւնք պիտի պատահին : Խռովութիւն՝ պիտի ելնէ՝ և որոնք են անոնք որ խռովութիւն պիտի հանեն հանդէպ բարձրագոյն հրամանին, բայց մի քանի գձուձ թաղականներէ այս օրինակ անլուր յանդգնութիւն մը անհաւատալի է. հարկաւ թէ Մաղնիսայի և թէ գլխաւորաբար Զմիւռնիոյ պաշտպանները վերջին և օրհասական ջանքեր ի գործ պիտի դնեն, բայց ինչ որ ալ ընեն պօշի պօշ . . :

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ

Հնդկերոպական լեզուի նկատմամբ Տէր Մատթիոսի Գարագաշեան անաչառ քննադատութիւն մը ըրած էր : Տէրվիշեան Սէրովբէ վարդապետը Լեզուի մէջ՝ Քննադատութիւն քնադատութեան վերնագրով յօդուած մը հրատարակած էր որ ըստիւր սովորութեան թշնամանք և հայհոյանքով լեցուցած էր զիւր յօդուած :

Տէր. Գարագաշեան այս անգամ այդ հրատարակութեան պատասխանած էր գեղեցիկ յօդուածով մը բոլո-

րովին իւրոյս ընծայելով Տէրվիշեան վարդապետի տգիտութիւնը : Ըստ մեզ Գարագաշեանի պատասխանին վերջին պարբերութիւնը միայն կը բաւէր այդ սոպո Զօլուսի ինչ արժանեաց տէր ըլլալն հրապարակելու :

Ահաւասիկ Տէր Գարագաշեանի վերջաբանը :

Թէ հայկական լեզուիս յօրինուածին մէջ արուեստագիտութիւն կայ թէ չկայ, այս խնդիրն որ տարբեր է մեր առաջիկայ նիւթէն, և է լոկ հետաքրքրական, թէպէտ ոչինչ ընդհատ կարեւոր, կը թողունք առ այժմ, բաւական համարելով ինչ որ ըսինք մեր առաջիկայ նիւթին վրայ : «Այսուհետեւ աշխատ ոք զմեզ մի արասցէ :» Հաւասարներու հետ խօսինք :

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ՄԻ ՔԱՌՈՐԴ ՈՍԿԻ

Պարոն Քալանթարեանց ժամանակէ մը ի վեր սկսելիք կիրակնօրեայ դասախօսութեանցը դեռ աշակերտ չը գտած և դեռ չը ծնած երախայի վերարկու ձեւելու ելնելով, հետեւեալ ազդարարութիւնը ըրած էր Արևելքի մէջ :

«Մի քառորդ ոսկի կը վճարեմ «Իւրաքանչիւր» կիրակնօրեայ մանկավարժական դասախօսութիւնքս բաւական ճշդութեամբ գրի առնուլ յանձն առնողին : Յանկացողը դիմելու են. Բերա, Եազըճի փողոց, 26 :»

Այս հռչակաւոր ազդը՝ որ մի քանի անգամներ հրատարակուեցաւ Արևելքը լրագրոյն մէջ, անցեալները ի վաղուց իւր համբիկ որդւոյն գործընտրող Ընտրիկ տուտույին աչքին հանդիպելով, Օրը մէկ քառորդ ոսկի վերնագրէն հրապուրուած, Արևելքը կողք դնելով, ուղղակի իւր տաներէց քահանային տունը գնաց :

—Պարե տէր պապա :

—Բարի առաքեցար օրհնած . . ապրիս, խեղճ է նայինք :

—Իշալլահ քի խեր կըլլայ, գուզում տէր պապա քեզի զահմէթ մը պիտի տամ :

—Ձեռքէ գալիք բան է նէ, բան մը կընենք :

—Ղաղթեային մէջը կործի մը հա-

մար օրը չէրէկ օսկի մը կիւնտէլիկով կիր կրող մը կը բնտուեն կոր, ամա գուզում տէր պապա մարդ չիմանայ զէրէ կիտէս ա հիմակու ատենս պօշ պարտողներ շատ կայ:

—Հիմայ քու միտքդ՝ ինչ է ան ըսէ ինծի:

—Ըսելիքս սա է քի, հիմայ ան խաղէթան դովսէ, մէյմը կարգաւ տէ ինծի տեղնի տեղօքը կործը հասկուցնես քի չէյրէկ օսկի կիւնտէլիկ տուող մարդը ո՞վ է, ո՞ւր կնստի:

—Տուր նայիմ սա խաղէթան... որ կողմը գրուած է:

—Իշտէ սա էտէվի թարաֆը օր-թարաֆը տեղ մնէր:

Տէր հայրը ազգը կարթալով լրա-թերթը Ընտրիկ տուտուլին տուաւ:

—Հիմայ ինչ ըսել կուզէ կոր ատ մարդը:

—Ուղէկ գիր գրող մը կուզէ կոր քի ինք լախըրտը ըրած ատենը մէկ թարաֆէն ըսածները գիրի առնէ. սղադրութիւն գիտէ՝ Համբիկը:

—Դա հապա՛, սըղն ալ կը գրէ խո-րունկն ալ:

—Անանկ էնէ գնա իրեն հետ խո-սէ գործը լմնցու:

—Տեղը՞ ուր է ածապա:

—Պէյ օղու Եաղըճի սօխախ 26 նօմէրօ Պարոն Բալանթարեանցին տու-նը հարցու հոն է:

—Պարոն ինչ՞...:

—Պարոն Բալանթարեանց:

—Գուզում տէր պապա տեղ մը կրէիր օր միքիլս մնար:

Տէր հայրը մանկավարժին հասցէն և տանը թիւը թուղթի մը վրայ գրե-լէ յետոյ Ընտրիկ տուտուլին յանձ-նելով զայն գլխէն ճամբեց:

Ընտրիկ տուտու հասցէ ի ձե-ռին, կամուրջն անցնելով Բերա ելաւ. բարեբաղդաբար մի քանի անցորդաց հարցնելով տունը գտաւ և դրան զան-գակին կոճակը՝ մեծ դժուարութիւն-ներէ վերջը գտնալով զանգակն հնչե-ցուց:

Դուռը բացուելով կին մը Ընտ-րիկ տուտուին հարցուց:

—Ով՞ կուզէք:

—Դալընտալեան, էֆէնտին հօո՞ է:

—Միւսիւ Դալանթարեանցը՞ կու-ղէք:

—Հա, հա, իրեն չիֆտ մը լա-խըրտը ունիմ:

Այս միջոցին Պ. Բալանթարեանց սանդուղին գլուխը կը գտնուէր, իւր անուան արտասանուիլը լսելով, հար-ցուց:

—Ինչ է անցնում էդ տեղ:

—Տիկին մը եկեր ձեզ հարցնում է:

—Ինչ՞ ուզում է:

—Իւզիւմճիւ չէ աղաս, հրամա-նոցդ իրիծայի մը համար եկայ:

Պատուելին բնականաբար վար ի-ջաւ և Ընտրիկ տուտուն՝ որ չէր ճանչ-նար, յոտից ցգլուխ զննելէ յետոյ հարցուց:

—Ինչ խնդրում էք տիկին:

—Ինչ՞ հրամանեցիք աղաս...:

—Ինչու էք հոս գալիս...:

—Գուզում օրդտի անկաճա ծանր է չը լսեր քիչ մը բէք ըսէ օր հա-կնամ:

—Ինչ խօսք ունիս ինծի:

—Հա՛, կեցիր օր հրամանոցդ հասկոյնեմ, գաւակ մը ունիմ անու-նը Համբիկ է, ան արթըխ տպրոցը բան չը թողոց ամենական կիտու-թիւնը սորվեցաւ, հիմայ վեց ամիս է քի տպրոցէն ելած է, կլոխ ուր որ զարկէնէ կործ մը չը կյնուեցաւ, ա-ղէկ է ըսինտ է, բաղդը կապուկ է ինչ է չիյտեմ:

—Կարճ խօսա, ժամանակս դանկ է:

—Հա՛, կիտեմ աս ժամանակս ա-տանկ է. հիմայ եկայ օր հրամանք-նիդ խաղէթային մէջը կրել տուէր էիք օր աղէկ կիր կրող մը կը բնտուեք ե-ղեր օրը չէրէկ օսկի մը կիւնտէլիկով, իշտէ իմ Համբիկս թամքու բնտուածդ է մարգարտի պէս կիր մը ունի օր, պիւթիւն վարժապետները խելքերնին կը թոցունէին:

—Շորերը նոր ու մաքուր պէտք է ըլլայ:

—Վրան պարի շորը՞ ինչ պիտի ը-նէ, մեղայ Աք լմնցուց 15ը մտաւ, խոնտախի չօճոխ էր զայէր:

—Դու հենց՞ խօսք չես՞ հասկա-նում, դէհ՞ ձեր լեզուլ ասեմ, հա-դուստները մաքուր պէտք է ըլլան:

—Աս թարաֆէն հիչ հոգ մըներ, ամեն առտու ֆուչան ծառքէն չիյնար. անանկ թիթիղ է օր վրան թօղ մը չը պիտի կտնուի:

—Լաւ, որ՞ համալսարանում ուս-մունք է առել:

—Դա մեղայ՞, ես կրաբարճա կը հասկնամ զայէր մօրկանդ հոգուն պա-պուդ լեզուն խորագէ օր ես ալ հաս-կնամ:

—Այ դու կնիկ՞, ինչ պինդ գը-լուխ ես, որ՞ դպրոցում ուսումնք է առած:

—Մայր եկեղեցիին դպրոցներ:

—Պէտք չի էլ որ կոնծի:

—Ձէ արթըխ հրամանքիդ քովը ըլլալէն եք կը հիչ էլին գործին կը նայի:

—Ձինարէն խօսում ես կնիկ, ես տանծ ասումեմ, դու դանձ հասկա-նում ես:

—Հիմաեալ Բան զանձկալի երգը պաշլայեց. էյ արթըխ սիրտս փորս հատաւ նէ՛, նալլէթ ըլլայ:

—Կը տեսնեմ որ ոչինչ հասկացո-ղութիւն չես ունեցել, գնայ ասա էն տղուդ Զամբիկ՞ թէ Համբիկ է՞ որ իմ մէդոթի վերաբերում է ուսումի ճա-նապարը ճշգրտել...:

—Մեղայ, մեղայ, վերաբերումին խասըմի ճանաւարը ինչու՞ ճիւղատես, կիւնաճ էնէ:

—Քեզ ասում եմ որ ես հանաք-ներ չեմ սիրում, հէնց որ փող տալիս եմ, էսպէս ուզումեմ. սրան էլ նրան ասա որ ես Պուպլիցիստ մարդ եմ, դասախօսութեանցս՝ ինտէլիգէնտ դա-սի էմէն տեսակ ներկայացուցիչներ էլ պիտի գտնուին, աւտուայ երբ քնից վեր կացրէ լաւ մի շորերը մաքրելուց յետոյ ներկայացրի դասարանում:

—Էյ պօշ պան է, Հայերէն գի-րով ատանկ լեզու կը կրուի զայէր. եր-թամ կլխուս չարէն պաշլա տեղ բըն-տուեմ ըսելով, յուսակուուր մեկնեցաւ տունէն:

Պարոն Բալանթարեանցի մանկա-վարժական հմուտութիւնը քաջածանօթ է արդէն, սակայն իւր վերջին ձեռ-նարկին յաջողութեան թէ և ի սրտէ փափաքող, դժբաղդաբար ամենին յոյս չունինք, իցիւ թէ մեր այս նա՛ խատետութիւն հրաշքով մը ի դերեւ ելներ:

Է Օ Յ Ի Ի Ն Մ Է Ք

(Կէլէն Նէ-Ի-Է-Է-Է)

Նասըլ քի կէլէն նիւսիւնիւնիւն
կէօրիւնիւն տիր, գէնկինիւնիւն էօյիւն-
մէքլիկինին պիր քաչ թարգլարընը
մուսթասարէն նագչ իթմիշ իտիք,
էկէրչի թաւիսիլի թարիֆինէ չըքըչաք
ճիւղէր տօլաճաղընտան, գէնկինիւն-
տէն սարֆը նագար իլէ պու կիւն տէ
էսնաֆլարըն էօյիւնիւնիւն թարգլընը
նագչ ու պէյան իտէլիմ:

Գուճ-Գարը պթասիօնը էօնիւնտէ-
քի էսնաֆ գաճվէխանէլէրին պիրինտէ:

—Կէլընտը Հաճի պապա, սանա
պիր գաճվէ ալըվէրէքիմ:

—Էվլատ էվէ ուֆաք թէֆէք ա-
լաճաղըմ, օնլարը ալըպ էվէ կէօնտէ-
րէյիմ տէ կէլիւնիմ:

—Տաճա էրքէն տիր, պէնտէ ա-
լաճաղըմ սօղըա պարապէր ալըքըչ:

—Էյ Հայտէ էօյլէ իսէ պիրէր
աղչամ գաճվէսի իլէլիմ. նասըլըն
էվլատ բարա գաղանընթօրմուսըն:

—Չօք շիւքիւր Ալլաճա գաղանը-
նթօրում ամա Հաճի պապա էվտէ մէ-
սարիֆիմ չօք:

—Էվլէնտին:

—Նօք, նէտէն սօրտուն:

—Պէնիմ պիլտիլիմ էվտէ պիր վա-
լիտէն վար պիր սէն, քիրա տա վէր-
մէքսին, նէ մէսարիֆին վար:

—Էօյլէ ամա, պիգիմ վալիտէ ու-
ճուզ տուր տէի տէօրթ գաղ ալմըչ,
իքի պյտան պէրի տիր օնլարը տա
պէն պէսլէթօրում:

—Օնա տէյէճէքիմ եօք հագլըն
վար, հէմ գաղ դըսմը չօք պօղաղը
օլուր:

—Նէ սէօյլէթօրսուն Հաճի պապա,
գալուն գարբուղ չէօրիւ վէրէ վէրէ,
վէրէմէ օղրատըմ, արթըք էքմէք
բարչալարը տա կինէ պաչկա:

—Ամա օ գաղլար տա շիմտի ար-
թըք մալ օլմուշ տըր:

—Պիգիմ էվին արքասընտաքի ար-
սաեը պաչալատըղըմ կիւն, գաղըն պի-
րինի քէսէճէյիմ:

—Նէ վագըթ պաչալաեաճաքսըն:

—Ալլաճ իստէրոն էօնիւնիւնիւնիւն
հաֆթա պաչալարըմ, աղուր պիր շէյ
եաքաճաղըմ:

—Էյի տիւշիւնմիւշիւն:

—Խոստովանանք գալսըն, էլիմտէ
իքի եիւզ լիւրատան զիեատէ պիր բա-
րա վար պօշտա տուրուեօր, հաղըր
արսա տա վար Է—Յ օտալը պիր էվ
չալթարսամ պյտա իւշ թանէճիք օսկի
կէթիւրի ֆէնա՞մը:

—Նէ տէմէք. իրատ կիպի կիւ-
զէլ շէյ մի վար. պէնիմ Է—Յ բարչա
մալիմ օլմասա, շիմտի բաճաթ օլմը-
մուեուտըմ:

—Հաճի պապա հայտէ կիտէլիմ
էվէ կէօնտէրէճէյիմիլի ալալըմ:

Հայտէ պագալըմ տիեէրէք գաճ-
վէխանէտէն չըքարլար:

Պիր էվին շահնէշիյնիւնտէ իքի գա-
տըն, պիրի ինճէ վէ գաֆէսիլ չօրապ
էօրմէտէ, տիկէրի գրօչէ տանթէլա
իլլէմէտէ:

—Էրրոս հանըմ, քանի բաթլիճան
թուրչիսին վախիթը կը մօտենայկոր
նէ տողը սիրտա կառնէ կոր:

—Գա ինչու, շիտակը կուզեսնէ
Տիւրիւկ հանըմ ես բէք շատ կը սի-
րեմ բաթլիճան թուրչին:

—Ես ալ կը սիրեմ ամա քուրուկ
իւրզմէթը բէք շատ է. իլլէ մեր Ստե-
փան աղան Տաճիկ միւշթէրի շատ ու-
նի տէ խալանօղ, խալանօղ հէտիյէ
կը խաւրէ, ան աս ատեններ չըլլա՞ր.
Բիւթիւն Ստեփան աղային վրան կիյ-
նան քի՞ աճան, սէնին մատամըն եաք-
տըղը բաթլիճան թուրչուսընտան իս-
տէրիլ տէյի:

—Ոնպէր հանըմ բէք աղվոր թուր-
չի կը դնէ կոր, ան բաթլիճանը կըտ-
րես կայ ես, թիւլպէնտներու կտոր:

—Իմ գրած թուրչիս տարի մը
եաքը բաց, սանկա գէրիպարի պէս է
տէ, բաթլիճանները կտրելու օր ԸԼ-
լասնէ ծունեբու կտոր է (պիր մէզէ-
լիք եա՞նասիպ):

—Մեր Գիրգորիկ աղան երեկ
պոներ միս էր խաւրէր, առջի իրի-
կունէն կերակուրներ կար էյ նէ իսէ
անէքի խաւրէր է, գէպապցու մը
հանեցի խուսուրը կախեցի, գա ի-
րիկուան նայիմ օր երկու օխայ խըլըճ
պալըխի առեր եկեր է, գա խնդե-
ցար՞, աստար կերակուրները ով պիտի
ուտէ կըսեմնէ, էվտիր վարսըն պու-
լունսուն պէ գարը կըսէ:

—Մեր Ստեփան աղան՞ ինչ է քի,
ալ տօպրակ կարելով մատներս կիյ-

նայ. հիչ՞ քիչ բան առնել չիյտէ քու-
րուկ. առջի իրիկուն հինգ օխայ Խա.
վախ ինճիւրի առեր եկեր է. ով՞ պի-
տի ուտէ, չօճուխներուն ան խըտար
կըխին խօշ չէ ինճիւրի, էրթէ առ-
տուն հանեցի քովի Հոռմին կէնճին
տուի, ալ անխըտար տուվա ըրաւ քի.
Գուեուճու չարչըսընտա:

—Տօղրուսունու իստէրսէն, միւշ-
տէրի բաղարըղընտա հաճի ճանիկ պի.
թիւմիշ տիր վարպետիլի, պէ գար-
տաշ միւշթէրի շիմտի մալին թամամ
ֆիյաթընչ վէրիեօր եա, պրաք շուճը
ախպար պէնիմ սաթլըք մալիմ եօք
տիյէրէք էօյլէ պիր մալի ալըք պիր
եանա չէքիլիւր քի, թիւքեան ուստա.
սը պիլէ եուտար:

—Ատամ սէնտէ էօյլէ վարպետ.
լիքէրին լաֆը՞ մը օլուր, բաճաթ օլ-
ուն ճաննա ուստա Անդրանիկ վար-
ըտը, իշտէ արթըք գուրնաղըք պիթ.
միշ իտի պու տատմտա, ախպար սիդ
պունուն պիր գըեաղըն նագլ իտէ.
յիմ տէ պագըն, պիր կիւն միւշթէ.
րիյէրինտէն պիր էֆէնտի կէլիւր, իւ-
պին ղուրուշա իքի գրաթլըք պիր թէ
թաշ Ռօղա եիւզիւկ ալըք, ամա վէր.
տիլի թէք թաշը սէն, իքի պինէ վէ-
րիրսէն, եիւզտէ եիրմի տէ բարա գա-
ղանըսըն, էֆէնտին հէր նէ գա-
տար Անդրանիյէ էմնիյէթի վարըսա
տա եիւզիւյէ պագար, պիր թիւրիւ
կէօղիւ թուլթաղ, թանըտըղը պաշկա
պիր գուլումճույա կիտէր կէօսթէրիլ
քի շու եիւզիւք նէ տէեէր տէյի
գուեուճու տա նիհայէթ իքի պին
ղուրուշա գատար ալընըր տէր, նէ
սէօյլէթօրսուն իւշ պին ղուրուշա ալ-
տըմ, հէմ սաթան ատամ տա տօթ
տըր—Էհ, պէնտէ պունտան տահ-
էյիսի վար իքի պին ղուրուշա վէրէ.
եիմ տէյէրէք, չըքարըր տաճա մէյ.
տանը իքի գրաթլըք պիր Ռօղա եիւ-
զիւկ վէրիւր, էֆէնտի պագար քի իւ-
պին ղուրուշա ալտըղը եիւզիւքտէ
էյի, շու եիւզիւզիւ պանա վէր շիմ
տի կէթիւրիւմ տէյիպ եիւզիւզիւ ա-
լըք ուստա Անդրանիկին տիւքեանը.
նա կիտէր:

—Շիմտի փոթը չըքաճաք:

—Տուր քի վարպետիւք պաք նէ.
րէլէրտէ տիր. էֆէնտի թիւքեանտան
իլէրի կիրէր կիրմէղ, ուստա Անդրա-
նիկ պու եագըչըր մը պիլ պապ

տօսթու օլաճաղըղ հա՛ . . . Անդրա-
նիկ իշի չաքար ամա ալտըրմաղ թէ-
լաշ իլէ՛ էֆէնտիմ նէ՛ վար նէ օլ-
տուճուղ տէյի սօրար, տահա նէ
օլաճաք իքի պին զուրուշուք պիր
եիւղիւղիւ իւշ պին զուրուշա վէրէ-
սին, իքի պին զուրուշտա պին զու-
րուշ գաղըք օլուրմու—էֆէնտի նէ
սէյլէեօրսուն պէն օնու սէրմաեքսի-
նէ վէրտիմ—սէրմայէսինէ՛ մի, իշտէ
օնտան էյիսինի իքի պին զուրուշա
վէրիեօրլար տէյի եիւղիւղիւ կէօս-
թէրտիղի կիպի, Անդրանիկտէ հօշա-
ֆըն եաղը քէսիլիր ֆադաթ հիշ պօղ-
մաղ սօղուք դան ըլա էֆէնտիյէ սօ-
րար, սէն պու եիւղիւղիւ քէնտին՝ ի-
շին մի ալըեօրսուն եօքսա հարէմ իշին
մի—պէն եիւղիւղիւ նէ եաքայըմ, հա-
րէմ իշին ալըեօրու—էօյլէ իսէ պու
եիւղիւյիւ քիմտէն ալտըն ըսա կէօ-
թիւր կէրի վէր, պէշ եիւղ զուրուշա
վէրսէ, պէն պապա տօսթուեում պը-
րաքմամ քի ալաօըն—նէյէ—պու թաշ
էքքէք տիր էֆէնտիմ հարէմէ կէլմէղ
—հայ Ալլահ սէնտէն ըաղը օլսուն
տիյէքէք եիւղիւյիւ աճէլէ կէօթիւ-
րիւր կէրի վէրիւ :

—Պունա վարպետիւք տէմէվէր
պունա թուֆաճըլըք տէրլէր, օ վա-
գըթքի միւշթէրիլէր սաֆտէրուն ա-
տամլարըմըշ եուտարլարըմըշ մարի-
ֆէթ շիմտիքի բիյաճատա վարպետիւք
էթմէլի :

—էսկի ուստալար օթուրտուգլա-
րը եէրտէ հէյլա կիպի գաղանըրլարը-
մըշ շիմտի պապամ, ուճուղ մալ չըքա-
րապիլըմիսին, բարա գաղանըրտըն
ամա զարարը եօք անայար սատէ իւ-
ղէրինէ ճամ բարչալարը տիղիլի օլ-
սուն. պաշկասընըն օն լիրաեա չը-
գարտըղը մէտալեօնու պէնղէթիպ
տէօրթ լիրաեա չըքարմալը, շիմտիքի
գուլումճուլուգտաքի վարպետիւք պու
տըր :

(Տէվաֆ)

ԳԼԹՐԻԶՄ

Կէնճ գօճասը պուլունան պիր
եաչըճա գատըն, գէնտի պէսլէմէ-
սինէ :

—Նէ՛ իտի օ Գաթէրինա տիւն ոա-

պահ էքքէն աշաղտա աղայըլա կիղլի
լագըրտը էտէեօրտըն :

—Պէն՝ մի, ալախ կէօսթէրմէսին,
տահա աղա պանա պիր կիւն էղրի
պաքմամիս տիր :

—Գա պէն կէօղիւմ իլէ կէօրտիւմ
արթըք ինքեար օլուրմու՝ քի սէնի
տէ եօքարը չաղըրտըմ :

—Հա՛ . . . տուն սապախ. խաթըր-
մա կէլտի. աղա սիղի գըսքանիեօր
լտի տա, պանա տէեօրտը քի՛ մա-
տամը գօլլա, գիմի իլէ կէօրիւշիւր-
սէ կիղլիտէն պանա խապէր վէր պաք-
շիշինի վէրիլիմ տէտի :

—Օնու տէեքէճէք եարըն օ պիր
կիւն ամա, զանն էտէրսէմ սէնին
հագգընա պանա տէեքէճէք :

Պիր գաշ զիւկիւրտ, գահվէխանէ-
նին պիրինտէ գէնկինլիք իւղէրինէ գօ-
նուշմաքտա իտիլէր, թապիլի տիր քի
զիւկիւրտլէր էքսէրի վագըթլարընը
գէնկինլէրին սէրմայէլէրինի հիսապ է-
տէրէք կէշիլիլլէր, իշտէ պունլարըն
տա միւքեալէմէսի վարիտաթ թահ-
մինի իւղէրինէ իտի :

—Բօշիլտլէրին թամ գըրք միլեօն
լիրա վարիտաթլարը վարըմըշ :

—Ամէրիգատաքի վանտէրպիլթ՝
նէ իտի քի, օ տա էօլտիւ իսէ թամ
քըրք միլեօն լիրա վարիտաթ պըրաք-
տը, հէմ վանտէրպիլտին վարիլէթի
եալընըղ քէնտինին իտի :

—Աճապ նէ՛ եօլտա չալըշպ չա-
պալամըշար քի քըրք միլեօն լիրայը
պիր եէրէ թօքլամըշար :

—Օ Հագ վէրկիտի տիր, չալըշմա-
յըլա գաղանըլմաղ. պիր ատամ չա-
լըշմայըլա անճագ էթմէյինի չըգա-
րապիլիր :

—Պիրատէր պօշ լագըրտը լա-
գըմ ա, քըրք միլեօն լիրան օլսա նէ
եաքարսըն :

—Իլք էօնճէ էվլէնիլիմ :

—Սագըն հա՛. միւսրիֆ պիր գա-
րեա տիւշէրսէն, չօք սիւրմէղ թօփ
աթարսըն :

—Գուղում մամա՛, եարըն Ս. Խաշ
եօրթուսույըմըշ :

—Պիլմէեօրմույըտըն՝ գըղըմ :

—Եօք՛, բազար էրթէսի տէ եօր-
թուլումուշ :

—էօյլէ եա, Մեուեղոց եօրթու-
սու տըր :

—Նէ՛ օլուր, Պէյիւքտէրէեք եա-
եամա կիտէլիմ, պէօյլէ կիւղէլ հա-
վատա իքի կիւն եօրթուտա էվտէ օ-
թուրուլուր՝, կիւնահ տըր նէ :

—Ախ գըղըմ, իքի կիւն եօրթու-
տա էվտէ օթուրմանըն կիւնահ օլտը-
ղընը թա՛ կէշէն հաֆթատան պիլիլի-
տիմ ամա, նէ եաքաեթմ քի բէտէրի-
նին անհաւատըղը թուլթմուշ տա օ-
թուրուն եէրինիղէ տէեօր :

—Խաշ եօրթուսունտա նէրէյէ
կիթմէյէ ֆիքրին վար :

—Տօղրուսունու իստէրսէն տահա
պէնտէ պիլմէմ :

—Եարըն սապահ Հայտար բաշա-
տան իլք թրէն իլէ Սրմաշա կիտէ-
լիմ մի՛ :

—Ալլահ էթմէսին գարըմ օրտա
տըր նէ՛ :

—Գարըն օրտա օլմայըլա նէ՛ օլուր :

—Պէ գարտաշ պաշըմըն էթինի եէ-
տիլէր քի Սրմաշա կիտէլիմ, պէն տէ
պաշըմտան սավաեթմ տիյէ, եալան-
տան հաստա օլտում, իշտէ ամուճան
առէք կացէք տէտիմ, շիմտի պէնի
օրտա կէօրիւրսէ, հաստալըղըմըն եա-
լան օլտուղու մէյտանա չըգաճաք,
զաթը պիլիլիմքի պիր աղ գըսքանճ
տըր, մուլախ բան մը կար քի իս
խաքեցիր տիյէքէք խըր չըքարաճաք :

—Ատամ սէնտէ, հէքիմեքըն հի-
ւանգուլթիւնս չը կըրցին աղէկցնելնէ,
եւայ Սրմաշ ուխտի եկայ տէյիվէրիւ-
սին :

—Ղաղէթալարտա օգուտուն՝, Բէ-
թի իտարէսի իլք սէնէսի եիւղ եիրմի
պին լիրա զարար էթմիշ, կէշէն սէնէ
սէքսէն պին լիրա, պու սէնէ տէ
եէթմիշ պին լիրա զարար էթմիշ տէ-
յի բէք ֆէնա աղլաշըեօր :

—Սէն տէրտինէ եան, օ կէօ-
ղիւնտէն ագան եաշը թիւթիւն բա-
քէթլէրինէ տօլտուրուպ եինէ ա-
հալիյէ սաթըեօր, պաքսանա բա-
քէթլէր սու իշինտէ :

—Օնուն իշին թիւթիւն բաքէթ-
լէրի թուղլուճա :

ԿԻՃԷ ԵԱՆԼԸՇԼԸՂԸ

Պէտքիւք Ատատա գիպար ֆամիլ-
եալարընա մէնսուպ պիր մատմազէլ,
եինէ գիպար էվլատը պիր միւսիւ իլէ
ալէագա իթմէքտէ իմիշէր, ֆագաթ
մատմազէլին մաշուգը գըզըն խանէ-
սինէ կիտէմէտիկինտէն գըզըն էվլին-
տէ պուլունան սօֆրաճընըն վասէթա-
սը իլէ մաշուգը վէ մաշուգէ թէրքիմ-
լէշիպ, վագըթ վագըթ խանէնին ար-
գա թարաֆընտաքի պաղչէնին գաբը-
սընտա կէօրիւշիւրէր իմիշ:

Իշպուլ թարիֆ իթտիկիմիզ մատ-
մազէլին թագրիպա 20 եաշընտա պիր
գարտաշը հէմիլիէ հանըմը կիպի մատ-
մազէլին պիրինէ ալէագասը օլտըզըն-
տան, պաղը կիճէ բէտէր վէ մատէրին
տէն կիլիճէ պալէատէ թարիֆ իթտի-
կիմիզ իշէք պաղչէ գաբըսընտան մա-
շուգէսինի կէօրմէյէ կիտէր, վէ տէօ-
նիւշիւնտէ էվլին պէսլէմէսի վագըթը
մուայէնտէ կիտէր գաբըյը աշըպ ա-
րալըք պըրագըրըմըքի հէր տայիմ
պաքիշինի ալտըզը էֆէնտիսի կէլտի-
ղինտէ սէսսիզճէ իշէրի կիրսին:

Կէչէն բաղար ագչամը, մատմազէլ
օ կիճէ սաաթ պէշ սուլարընտա մա-
շուգը պաղչէնին գաբըսընտա քէնտի-
նի պէքլէնէճէկինի սօֆրաճըսընտան
խապէր ալարաք սապըսըզլըք իլէ կի-
ճէ օլմասընա պէքլէմէքտէ իտի:

Հալ պու քի մատմազէլին պիրա-
տէրինին տախի օ կիճէ մաշուգէսի իլէ
րանտէվուսու պուլունտուղունտան,
(գարիոնըմըլ թէաճիւպ իթմէսինլէր,
շիմտիքի բիյաճատա կէչէր ալըշվէրիշ
պու) օ տախի բէտէր ու վալիտէսինին
պիր սաաթ էվլէ եաթմալարընա պէք-
լէմէքտէ իտիլէր:

Վէշհասըլ չընղըրաք չալընըպ
կիճէ թաամընա էնիլտի վէ պատէլ
թաամ պիր սաաթ գատար սէօհպէթ
խտիլտիքտէն սօղրա հէր քէս եաթ-
մաղա օտասընա չէքիլտի:

Արատան եարըմ սաաթ կէչէր կէչ-
մէզ մատմազէլին պիրատէրի ուսու-
լէթլէն օտասընտան չըզըպ, սէսսիզճէ
աշաղը էնտի, վէ գիմաէ կէօրմէտէն
պիր թագրիպ սիվիշի վէրտի:

Մատմազէլ իսէ, օտասընտա սօ-
եունամըշ օլարաք գարանլըքտա օ-
թուրմուշ, չալար սաաթըն զալիմանէ
ահէսթէ ահէսթէ տէօրտիւ վուրու-
շընը սալտըքտան սօղրա, տահա պիր
սաաթ պէքլէմէսի իճուպ իթտիկինի

աղնաեարաք մէյուսանէ եինէ եէրի-
նէ օթուրտու. նիհայէթ եարըմ սա-
աթ տահա կիւճ հալ իլէ պէքլէտիք-
տէն սօղրա, աեաքլարընըն ուճունա
պասարաք օտասը գաբըսընը աշըպ
ուսուլէթլէ նէրտիւպանտան ինտի վէ
քէնտինի պիր թագրիպ պաղչէնէ աթ-
տը: Գիւշիւք գաբընըն եանընա վար-
տըղընտա զայէթ թաճիւպլէ կէօրտիւ-
քի գաբու աշըք վէ արալըք պըրա-
զըլմըշըտը: Գօլայլըք օլտուն տիյէ
սօֆրաճը աշըգ պըրաքմըշ տըր տէտի
ֆիքրինտէն, հալ պու քի պէսլէմէ օ
գօլայլըղը մատմազէլին պիրատէրի
իշին հաղըրլամիշ իտի:

Ռանտէվու պէշտէ օլտուղունտան
մատմազէլ պաղչէտէ կէզլինմէկէ պաշ-
լատը, տալիմա գուլաղը կէօղիւ գա-
բըտան եանա, էն ուֆագ պիր սէսէ
տիգգաթ իթմէքտէ իտի: Նիհայէթ
հաֆիֆճէ պիր աեաք սէսի ալտը-
ղընտան, գաբընա գօլտու վէ գա-
րանլըքտա գաբըտան իշէրի կիրէն
քէնտի գարտաշընը մաշուգընը սանա-
րաք աշկըլան էլլէրինի սըզըպ եա-
վաշ սէս իլէ տէտի:

—Այս խրեանէթ, պիր սահաթ.
տան պէրի տիր պէքլէեօրում նէրտէ
գալտին:

Մատմազէլին գարտաշը հէմ-
շիլէսինի էվլէրինտէքի պէսլէմէլէրինի
սանարաք, հէեէճան իլէ սօրտու:

—Նէ՞ օլտու պիր շէյ մի օլտու,
աապա ուեանտը՞ մը:

—Եօք հիշ քօրքմա հէքսի ուեու-
եօրլար, եալընըլ կիճ գալտըն ըսա
ֆէսֆէսէ էթտիմ քի աճապ պիր շէյ
մի օլտու տէյի:

—Վագըթ կէչտի՞ մի, աճա զանն
էտէրսէմ տահա սահաթ պէշի կէչմիշ
օլմամալը:

Պու արա ապըլ մաշուգը գաբըտան
իշէրի կիրիպ հիտտէթլէ տէտի:

—Մատմազէլ տէմինտէն պէրի
սիղի տիյնէեօրըտըմ նէ աեարտա Բէն-
ֆիտ (զատտար) օլտուղընը աղնաեարմ,
պունտան պէօյլէ սիղի թահգիր ի-
տէրիմ:

Մատմազէլ ասըլ մաշուգընըն սէ-
սինի ալտըղընտա նէ հալէ տիւշար
օլտուղընը արթըք օգուեանլար քէշֆ
իտէպիլթ, մաշուգը մատմազէլին պի-
րատէրինէ սօղրու իլէրլէնէրէյ տէտի:

—Մօնսիէօ, ալը քի՞մսինիլ:

—Պէնտէ օնու սօրաճաղըմ, պէն
քիմ, սէն քիմ, պու քիմ:

Մատմազէլ սէսինտէն գարտաշը-
նը թանըեարաք, հայ վախ՛ պու նէ

իտի պաշըմա կէլտի տէյիպ, գալա-
լիէրլէրի գարտա պըրաղըպ աճէլէ
էվէ գաշըպ նապէտիտ օլտու:

Իքի միւսիւլէր եալընըլ գալտըք-
լարընտա, մատմազէլին մաշուգը թէ-
համիւլսիւզլիւք իլէ տէտի:

—Մասղարալըզըն սըրասը տէյիլ.
սիղ մատմազէլ Մ*** եի սէվէեօրսընըլ
պէնտէն կիլլի:

—Մատմազէլ Մ*** մի, նէ, շիմտի
պուրտա պուլունան մատմազէլ Մ*** մի
իտի:

—Էօյլէ շաշկըն շաշկըն պիլմէզ կի-
պի լագըրտըլար խարա էթմէզ, սիղէ
տէեօրում քի սիղ օնը սէվէեօրսընըլ,
ֆագաթ պէն սիղի մէճպուր էտէճէ-
եիմ քի օնտան կէրի տուրասընըլ.
շիւնքի պէնտէ օնու սէվէրիմ:

—Պէն օնուն գարտաշըմը վէ սի-
ղէ էմը էտէրիմ քի շիմտի պունտան
տըշարը չըքասընըլ:

Պիշարէ մաշուգ պու լագըրտըյը
իշիթտիկինտէ, եըլտըրըմտան վու-
րուլմուշճասընա գալտը վէ նէ ազիմ
խէթատա պուլունտուղընը աղնաեա-
րաք, թէքմիլ վիճուտի սօղուգ պիր
թէր տըշարը վէրմէկէ պաշլատը:

—Ավֆի էտէրսինիլ էֆէնտիմ, պէն
եանընըտաքի պահճէնէ կիտէճէք-
տիմ, կիճէ բէք գարանլըք օլտըղըն-
տան, եաղնըլըղըլա պուրաեա կէլ-
միշիմ:

Ձըք տըշարը վէ պիր տահա պէօյ-
լէ եաղնըլըքտա պուլունմա տիեէ-
րէք, գաբըյը պիշարէ գօրթէզանըն
արգասընտան հիտտէթլէ գաբատը:

Մէվսուգէն սօն ալընան մալիւ-
մաթլարա նաղարէն, մատմազէլին բէ-
տէրի, պաղչէսինին մէզքիւր քիւշիւկ
գաբըսընը միւլաթմըշ վէ ազ կիւնտէն
տախի քեամիլէն տիվար էօրտիւրէ-
ճէքմիշ:

Սօֆրաճը վէ պէսլէմէնէ եօլ վէ-
րիլմիշ տիր:

Տ Օ Գ Թ Ի Օ Ր

Օ. ԳԱՐԱՄԱՆԱՆ

Տօգթէօր Օնիկ, Կ. Յ. Գաբամաճեան
էֆ. օր ուսումնասիրած է մանաւորապէս
ներքին. մօրգային և կանանց հիւանդու-
թիւններն պատիւ ունի ծառայածնէ Ար-
գոյ հասարակութեան թէ՛ հիւանդ կ'ըն-
դունէ ամէն օր Եէնի-Գաբու Ալ-Պայաճը-
լար բողոց 40 թիւ իւր տան մէջ և կը
գտնուի ամէն չորեքշաբթի և շաբաթ օրէ-
րը ժամը 8-նէն վերջը Պահճէ-Գաբու
Ձալ գեան Պօղոս էֆէնտիլ դեղագործը:

Ձրի խորհրդակցութիւնք ժամը 6 էն
Յ. ամէն հինգշաբթի լըր բընակարանը և
երեքշաբթի օրերը Եսայեան Ճիվանի է-
ֆէնտիի դեղագործը Ի Սամաթեայ:

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՁԸ ԱՆՕՆԻՍ ՄԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲ-
 ՍՏԱՆՊՈՒ ՎԷ ԱՆԱՏՈՂՈՒ ԻՉԻՆ ՄԻԻՏԻՒՐ ՎԷ ԱՃԷՆԹԷ
 ԱԼԷԻՍԱՆԻՐ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ
LA ROUENNAISE

1837 ՏԷ ԹԷԷՄԻՍ ՕԼՈՒՄՈՒՇ
 ՍԷՐՄՍՅԷ 4000,000 ՁՐԱՆՔ

ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՏԻՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ

L'INDUSTRIELLE

ԵԱՆԿԸՆ ՇԻՎՊԵՄԻՆՏԷՆ . . . 1,500,000 ՁՐԱՆՔ
 ՍՏԱՆՊՈՒ ՍԷՐՄՍՅԷ . . . 5,000,000

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

ԵԱՆԿԸՆՈՒՄ ԱՄՍՏԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՎԷ ՀԱՅՎԱՆԱԿԹ ՄԱՐԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՕՐԴՆՈՒՐ :
 ԹԱՎԵՐԻՍԻ ԹԱՎԵՐԻՍԻ ԱՆՎԱԿ ԽՈՐԷՅԵՆԷՐ ԳԱՂԱԿԹԱՄԱՆ ԳԱՐԱՆԹԻ-
 ՆԱ ՍՈՎԱԿԱՆԱՆ ԼԷՕՆ ԽԱՆԸՆՄԱՆ 1, 2, 3, 4, ՆՈՎԵՐՈՒՆ ԽՈՐԷՅԵՆԷՐԻՆԷՐԻ :

ԵՏԻՐՆԷ ՎԷ ՇԱՐԳԻ ԲՈՒՄԷԼԻ ԱՃԷՆԹԷ ՎԷ ՄԻԻՏԻՒՐԻ
Գ. ՏԵԼԻԳԱԹՕՍ

ՄԵՐԻՐ ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԿԵՐԷՆ ԿԷ ՀԱՅՎԱՆԱԿԹ ՄԱՐԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՕՐԴՆՈՒՐ :
 ԵՏԻՐՆԷ, ԵՆՎԱՆԱԿԱՆ ՎԷ ԱՆՎԱԿ (ԿԱՊԻՏԱԼԻ) (ԳԱՐԱՆՏԱՆԻ) ՄԱՐԿԱՆ
 ԱՆՎԱԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՎԷ, ԳԱՂԱԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ, ԵՆ ԳԱՐԱՆՏԱՆԻ ՎԷ, ԵՆ
 ԹԵՐԷ ՄԱՐԿԱՆԱԿԱՆ, ՍԻՆԴԻԿԱՆ ԻՆ ՀԱՊԱ (ՍՈՎԱԿԱՆ) (ԳԱՐԱՆՏԱՆԻ), ՍԻՆԴԻԿԱՆ
 (ԹԵՐԷՆԻՐ) ՎԷ ԵՆ ԳԱՐԱՆՏԱՆԻ ԿԵՐԷՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ
 Մ. ԲՈՒՄՎԱՆՆԻ ԿԵՐԷՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ
 ԻՆ ԽՈՐԷՅԵՆԷՐԻՆԷՐԻ :

ԲՈՒՄՎԱՆՆԻ
 ԵՆՎԱՆԱԿԱՆ, 80 ՆՈՎԵՐՈՒՆ
 ԿԵՐԷՆ ԿԷ ՀԱՅՎԱՆԱԿԱՆ ՍԻՆԴԻԿԱՆ
 ԱՆՎԱԿ ԹԵՐԷՆԻՐ

— 20 —

ԵԱՊԻՄԷ ԳՈՐԴՈՒՄ ՍԱՍՏԻՆՈՒԹԻՆԸ ՄԱՆԱՆԳ
 ՀՈՎ ԸՆԵՐՈՒ, ԿԱՍՏՈՒՀԱՆՐ ԲԱՆԱԿՈՒ ՓՈՂՈՐԳՆ
 ԱՆՔԷ ԱՆՎՈՐԳ. ԲԱՅԳ ԳԻՆԵՐՆ ԽԻՍՏ ՄԻԹԻՆ ԸՆ-
 ԼԱՐՈՒՆ, ԲԱՆ ՄԵ չԲ ՄԵՍԱԼ :

— ԱՂՂԻԿԱ ԲՈՒՄ ՀԱՅՐԸ, ԳՈՐԳԷ ԿԱՍՏՈՒ-
 ՀԱՆՐ ՕՐԸ ԳՈՐԴՈՒ Է, ՈՒՄԻՄԷ ԱՆՎՈՐԳՈՒ ԳԱՐՁ-
 ԵԱԼ ԳԻՆՈՒ ԵՆՆԻՆԴԵՐԻՆԷՐԻ ԷՐՆ :

— ԿԱՐԹԵՐԻ ԹԷ ՄԱՐԴ. ՄԵ ՍԱՄԱՆԵՐԻՆ Ը-
 ՄԱԼ ԵԱՊԻՄԷ ԿԱՍՏՈՒՀԱՆՐ ԳՈՐԳԵՐՈՒ. ՓՈՂՈՐԳՐ
 ՓՈՒՈՒ ՄԵ ԿԵՆ ՄՈՒԹ Է, ԲԱՆ ՄԵ չԲ ՄԵՍՆՈՒՐ :

ՀԱՂԻԼ ԹԷ ԱՅԱ ԽՈՍԵՐԵՐՆ ԿՐՄԱՍԱՆՈՒԼԱԾ
 ԷՐ. ՀԻՂԻՆ ԳՈՒՄ ԳԱՐԿԻՆ Լ. ՆՈՒԱՂՈՒՆ ՃԱՅՆ
 ՄԵ ԼՈՒԵԳԱԼ ՈՐ ՓՐԱՆՍԷՐԷՆ ԿՐԱԷՐ—ՕՂՆՈՒ-
 ԹԻՆ, Ի ՄԵՐ ԱՍՏՈՒՃՈՂ :

ՀԱՅՐ Լ. ԱՂՂԻԿ ԻՐԱՐՈՒ ԵՐԵԱՆԱՅԵԳԱՆ :

— ՀԱՅՐ ԻՄ ԿՐ ԼԱԵԱ, ՕՂՆՈՒԹԻՆ ԿՐ ԽՐՆԴ-
 ԵՆ ՄԵՐՆԷ :

— ԱՂՈ, Լ. ԽԻՍՏ ՂԱՐՄԱՆԱԼԻ Է ՈՐ ԳԻ-
 ՆԵՐՈՒՄ ԱՅԱ ԺԱՄՈՒՆ ՓՈՂՈՐԳՐ ԳԱՂԻԿԱՐԸ ՄԵ
 ԳԱՆՈՒՐ. ԱՂՂԻԿԱ, ԳՈՒՈՐ ԲԱՆԱԼ ՄՐԱՏԱԿԱՐԵՐ
 ՆԱԽ ՀԱՍԼՆԱՆՔ ԹԷ ՈՒ Է :

ԴՐԱՆ ԱՂՂԻՆ ՆՈՒԱՂՈՒՆ ՃԱՅՆ ՄԵ ՆՈՐԷՆ
 ՕՂՆՈՒԹԻՆ—ՀԵԿԵԿԱԳ. ԱՅԱ ԱՆՎԱՄ ԵԱՊԻՄԷ
 ԱՂԱՆԳ ՀՈՐԸ ՈՂՂՆԵՐՈՒ, ԿԱՆԹԵՂՆ Ի ՃԵՐԻՆ
 ՄԱՆ ԳՈՒՈՐ ԲԱԳԱԼ :

ՀԱՂԻԼ ԲՈՒՄ ՄԱՐԵԿԱՆ ՓՐԱՆՍԱԳԻ ԵՐԻ-
 ՄԱՍԱՐԴ. ՍԱՅԱ ՄԵՐ ՕՂՆՈՒԹԻՆ ՀԱՅԳՈՐԸ :

ԵՒՓԻՄԷ

ԳԼՈՒԽ Բ.

ՊԱՍՏԱԿԻՐԻՆ ԻՐԱՆՈՒՆՔՆ Է ԿՐԱԷՐ, ԼԵՄ
 ՎԵՐ ՈՐ ԵՐՈՒԿԱԳԻ ՎԻԿԱՍԱՆՆ, ԵՄ ԳԱՌՆԱԼ
 ԻՐ ԿԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԷՆ ԱՆԵԿԱՂ ՈՐՈ-
 ՆԵԼ. ՈՒՍՏԻ ՄԵՆՔ ԱԼ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐԳՈՂՆԵՐԷՆ ՆԵ-
 ՐՈՒՄ ԽՆԴԵՐԵԼՈՒ, ԵՄ ԿՐ ԳԱՌՆԱՆՔ ԿԱՀ ՄԵՐ
 ԺԱՆՕԹՈՒԹԻՆ ՄԱՐԼՈ ՀԱՄԱՐ ԿԱՍՏՈՒԹԵԱՆՍ
 ՍԿՂՂՆԱԼՈՐՈՒԹԵԱՆ :

1792 ԻՆ, ԵՐԵԵԼԻ ՀԱՅԱԳԳԻ ՄԱՍԵՆԱԳԻՐ
 ՄՈՒՐԱՄՈՏԱՅԻ ԱՆՈՒՆՆ ԲՈՐՈՐ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ Լ
 ԵՐՈՒԿԻՅ ՄԵՋ ՄԵԾ ՀՈՂԱԿ ՀԱՆԱԾ ԷՐ. ՈՐՈՒՆ Ի
 ՄԵՋ ԱՅԼՈՐ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿՐՈՆԻՅ Լ ԿԵՍՏՈՒԹԵԱՆ
 ՎՐԱՅ ՀՐԱՄԱՐԱԿԱԾ ՓՐԱՆՍԷՐԷՆ ԸՆՈՒՐ ՄԱՍԵ-
 ՆԱԳՐՈՒԹԻՆՔՆ, ՆՈՅՆ ԽՈՒ ՍՈՒԹԱՆ ՍԷԼԻՄ ԵՐ-
 ՐՈՐԴ ՕՂՈՍՏԱՎԻԱԼ ԿԱՅԱԵՐ ԳՈՒՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒ
 ԿԱՐԴԵԱԳՆ ՄԱՐԺԱՆԱԳԱԼ Լ ԱՂԱՂԻՆՆ ԵՂԱԼ
 ՕՍՄԱՆԵԱՆՆ ՆԿԱՄՄԱՄԸ ՍՈՒՈՂԱԿԱՍՏՈՒՄ ՀՐՄ-
 ՄՈՒԹԻՆ ՄՈՒՈՂՆ ԵՐՈՒԿԱԳՈՐ :

ԱՀԱ ԱՅԱ ԵՐԵԵԼԻ ԱՆՃՐ ԵՐԵՔ ՄԱՐԻ ՎԵՐ-
 ՉՐ ԿԱԹՈՒԼԱԾԱՀԱՐԵԼՈՒ, ՀԵՄՈՂՀԵՄԷ ԹՂՈՒԱՌՈՒ-
 ԹԵԱՆ ՄԱՍՆՈՒԵԳԱԼ. ԿԱՐԹԵԱ ԹԷ ԲՈՐՈՐ ԱՂ-
 ԽԱՐՀ ԵՐԵԵԼԻ ՄԱՍԵՆԱԳԻՐԸ ԲՈՐՈՐՈՒՄԻՆ ՄՈՒԵՐԵ
 ԷՐ, ԻՐ ՀՆԴԵՄԱՆԱՄԵԱՅ ՄԻԱԿ ԱՂՂԻԿԷՆ
 ՈՒՐԻՂ ՄԵԿՐ չՈՒՆԷՐ. ԱՅՆ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՎԱՌՈ-

ԽԱՉԻԿ ԷՔԻՆՃԵԱՆ

Մ Օ Տ Ի Ս Թ Ա

62 ԳԱԼԱԹԱ ԵԻԻԲՍԷԲ ԳԱԼՏԱՐԸՄՅԶ

Իշպու Մօտիսթա մաղաղասընտա հէր նէվ ֆիսթանլար վէ Բարիզին սօն մօտա շաքկալարը եարըլըր :

Վաֆթիդ թագըմլարը , շաքկա վէ սայիրէ իշին զայէթ զարիֆ թիւլ վէ չիէքլէր , կէլինլիք կրիլանթալար , զէն- նէ իշին կիւտէրի Բէնէէ վէ քէթէն վէ իրէքլի էլտիվէնլէր , էրքէք չօճուքլար իշին շապկալար սաթըլմագատ տըր :

Իշպու մաղաղայա թէշրիֆէ րադ- պէթ պուլուրաճաք զէվաթ , կէրէք եարտըրաճաք ֆիստան վէ շապկալա- րըն պիշիմինճէ վէ կէրէք ֆիլաթլա- րըն էհվէնիյէթինճէ ֆէվզէլատէ մէմ նուն օլընըր :

ԲԷԹՐԻ ԴՈՃԱՊԱՇԵԱՆ

Բ. Գօճապաշեան , էօլշիւ իւզրէ վէ հաղըր հէր նէվ կէօվէքլէր զայէթ էհ վէն ֆիլաթ իւզրէ եարար վէ մէրա- մէթ իտէր միւշթէրի թարաֆրնտան սքարըլ օլան կէօվէք վէ սայիրէ պէ- յէնիլմէտիկի թադտիրտէ կէրույէ ա-

լընըր վէ էն իրի գօլա վէ իւթիւ եա- բըլըր մահալըր իտարէսի Գալաթատա Էիւքսէք գալաըրըմտա Ն. 52 մաղա- զատա տըր :

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ

Ընթերցասէր հասարակութեան դիւ- րութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ պատ- շաճ դատեցինք մեր գրատան սեփական գրքերէն հետեւեալներն ի վ ճառ հանել մեծ գոյն զեղչերով :

Գաղտնիք հաւատաքնութեան պատկերազարդ .	20 13
Բերայի Գիշերներ , վեպ հեղ .	15 8
Արքա Գօնսթանթէն , վէպ թրդ .	10 6
Թուարանլիք իւն ընդհ. 2 հատ .	78 20
Առողջարանութիւն ամուս- նութեան	8 5
Հազար և մի առարկաւոր բանք .	10 5
Բնական պատմութիւն նախ- նական .	5 2
Համառօտագոյն բառարան	

Հայ. Գաղ. հանդերձ զը- րուցատրութեամբ .	10 5
Բառգրքուկ հայ. դաղ .	7 4
Նոր քերականութիւն հայե- րէն .	4 2
Ընթերցարան պատկերազարդ Անկանոն բայեր գաղ. լեզ .	2 1/2 5
Ընդունելութիւնք » »	5 5
Նարեկ պատկերազարդ փո- քր ոսկ .	17 10
Նարեկ մեծադիր .	8 5
Սաղմոս բաղմապատկեր փոքր .	8 4
Առաջնորդ անգղ. լեզուի .	10 6
Գեղազրութիւն Հայկական .	5 5
Գնել ուղողները պէտք է դիմեն մեր գրատունն Յակոբեան խան թիւ 13 : Գա- ւառներէն յանձնարարութիւնը կ'ընդուն- ուին պայմանաւ որ 50 զրշի գումարէ պակաս չը լինին :	

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ԱՆՏՕՆ ՍԱՔԱՅԵՆ

ԽՍԱՊԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

— 18 —

դապետ Հաճի Տատ Առաքել ամիրան մերթ ընդ մերթ դրամական օգնութիւններ կը զրկէր , որով հայր ու աղջիկ անշուք կերպիւ կապրէ- ին . Եւփիմէ իւր հօրը միակ նեցուկնէր , որուն Մուրատա բարձր դաստիարակութիւն մը ա- ւանդելու կըբաղէր :

Մուրատա ինչպէս բնիք , բոլոր աշ- խարհէ մոռցուած , Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոցին ծայրը խղիկի մը միակ խուցին մէջ կը բնակէր : 1797 տարւոյն Յունվար ամսոյ փոթորկալի գիշեր մը Եւփիմէ , վառարանին գով նստած , կանթեղի մը լուսուն Ռուսոյի էմիլը կը կարգար իւր հօրը՝ որ դրեթէ սի- րահարած էր նոյն դարուն փիլիսոփային հը- րատարակութեանցը :

— Հայրիմ ըսաւ Եւփիմէ , որքան երջու- նիկ է Ծրանսա որ այսպիսի հանճարներ կը ծնին :

— Այո աղջիկս , և իրաւամբ բոլոր աշ- խարհի լուսաւորութեան վառարանն է :

— Առանց տեսած ըլլալու , շատ կը սիրեմ ֆրանսացիները ըսաւ Եւփիմէ միամտաբար :

— Լաւ , լաւ , քանի որ այդպէս է զքեզ ֆրանսացիի մը հետ ամուսնացնեմ :

— Ոհ հայր իմ , սիրելի հայր իմ , սխալ կը մեկնես աւիւնս և զիս կը շփոթես , ուստի ահա ես ալ իբր պատիժ կը շարունակեմ ըն- թերցումս :

— 19 —

Մինչ դեռ Եւփիմէ թողած տեղէն շարու- նակել կը պատրաստուէր ընթերցումը , փողո- ցին մէջ աղմուկներ լսուեցաւ . զինուց շաշիւն- ներ և խառնիճաղանչ գոչիւններէն կերեւէր որ մի քանի մարդիկ իրարու դէմ կը կռուէին այն ժամանակի տնեցիներն փողոցէն աղմուկ մը լսածնուն պէս , մեծ ահուդողով դռներնին աւելի ամուր կը փակէին , ուստի , թաղին բո- լոր տուններու լոյսերն անմիջապէս խաւարե- ցան , միայն Մուրատայի բնակած տնակէն լոյս կերեւէր :

— Հայր իմ ըսաւ Եւփիմէ , կարծեմ փո- ղոցը մարդիկ զերար կսպանեն :

— Ոհ այս Ենիշէրիները միմուաց Մու- րատա հոգւոց հանելով , ինչ խժդուժ մար- դիկ . պետութեան դիւստն տակաւ մշտնջնա- կան փորձանքներ կըլլան :

— Ինչու համար ատոնց խմբերը չեն ցրուէր :

— Այդ մեծ գործը օրմը պիտի կարգա- դրուի աղջիկս . մեր վեհափառ Կայսեր միակ փափաքն ալ այդ է , բայց համբերութիւն , անշուշտ ատոր ալ ժամանակը պիտի գայ :

Փողոցին կռիւը հինգ վայրկեանի չափ տեւելէ յետոյ , աղմուկը դադարեցաւ , մի քա- նի փախստականաց ոտքի տրոփներ լսուելէ վերջը , ամեն ինչ նախկին հանդարտութիւնն վերստացաւ , միայն ցրտաշունջ քամին տանց ապակիներուն զարնուելով կը սարսէր զայնս :